

OSMANLI DÖNEMİNDE KOSOVA

Kubilay BUYRUK*

Kosova Osmanlı Devleti'nin Balkanlar'da hâkimiyetini sağlamlaştırması açısından en önemli konuma sahip bir coğrafyadır. Tarihimize baktığımız zaman Kosova ile çok özel bir bağımız olduğu ve Kosova'nın bizim açımızdan büyük önemler taşıdığı görülmektedir. Aynı zamanda Osmanlı Devleti bir Türk toprağı olan Kosova'da birçok eser vermiştir.

Tarihler 23 Haziran 1389'u gösterdiğinde Osmanlı tarihi açısından çok önemli olan birinci Kosova muharebesi gerçekleşti. O bölgede yaşayan Sırlar Osmanlı hâkimiyetinden hoşnut olmamaktaydılar. Osmanlı Devleti'nin bölgedeki hâkimiyetini engellemek isteyen Sırlar ve destekçileri birleşerek Osmanlı ile karşı karşıya geldi. Sultan I. Murat komutasında ki Osmanlı ordusu piyade, okçu ve süvarilerinin etkisiyle mutlak bir zafer kazandı. Fakat savaş sonrası bir Sırp soylusu olan Milos Obilic tarafından sultan Murat şehit edildi ve onun yerine Yıldırım Beyazıt tahta geçti. Bu savaşla beraber Balkanlardan Osmanlı Devletini atamayacaklarını anlayan Sırlar ve destekçileri Osmanlı hâkimiyetini kabullendiler. Daha sonra Macar Krallığı ile Osmanlı ordusu arasında ikinci Kosova muharebesi gerçekleşti. 17 Ekim- 20 Ekim 1448 arasında olan savaşta sultan II. Murad komutasında ki Osmanlı ordusu mutlak bir zafer kazandı. Bu savaş Osmanlı Devleti'nin Balkanlar'daki mutlak hâkimiyetini tescillemiş oldu. Ayrıca Osmanlı'nın kuruluş yıllarındaki en kanlı geçen savaşı bu savaştır. İki tarafta var güçleriyle savaşmış büyük kayıplar yaşamışlardır. Osmanlı Balkanlar'daki hâkimiyeti kesinleşince buraları iskân politikasıyla Türk ve Müslümanlaştırmak istemiştir. Türk kültürü başta Kosova olmak üzere Balkanlar'a yayılmıştır. O dönemin şartlarında Balkanlar bir cazibe merkezi haline gelmiştir. Görüldüğü üzere Kosova ve Balkanlar'ın birçok bölgesi İstanbul'dan önce Türkleşmiştir ve bunun sonucunda İstanbul'un fethine açılan yolda Balkanlar'ın etkisi büyük olmuştur. Osmanlı Devleti Kosova'ya hâkim olduğu sürece bilindiği kadarıyla 229 eser vermiştir. Bu eserler birçok cami, külliye, köprü ve medreselerden oluşmaktadır. Kosova da birçok medrese, dergâh kurulmuş o dönemin şartlarında insanların eğitim ve dini ihtiyaçlarını karşılayacak birçok önemli kişi Kosova'ya gelip gitmiştir.

Kosova 453 yıl boyunca Osmanlı hâkimiyetinde olmuştur. Bu süre zarfı içinde birçok savaşlara ev sahipliğı yaptığı gibi, ilim, kültür, eğitim ve askeri açıdan da cazibe merkezi olmuştur. Osmanlı'nın Balkan politikasında çok büyük bir etkiye sahip olan Kosova Balkanlar'ın Türkleşmesinde çok büyük katkılar sağlamıştır. Birinci Balkan Savaşı'na kadar Osmanlı hâkimiyetinde olan Kosova daha sonra Yugoslavya Krallığına bağlanmıştır. Günümüzde de Türkiye Kosova ve Kosova Türklerine geçişin mirası gözüyle bakmaktadır.

* Trakya Üniversitesi Uluslararası İlişkiler üçüncü sınıf öğrencisi ve UİO dergisi Baş editörü